

**ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНИХ САНКЦІЙ НА ПОЛІТИКУ РФ**  
**Гоменюк І.Б., Мартинюк І.М., Шматов Є.М., Погребняк Т.Д.**  
*Національна академія сухопутних військ*  
*імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів*

Нещодавнє запровадження Сполученими Штатами та їх союзниками широкого спектру економічних санкцій проти Росії у відповідь на її вторгнення в Україну є найповнішим набором обмежень для великої держави з часів Другої світової війни. Країни, особливо Сполучені Штати, протягом останніх десятиліть все частіше звертаються до економічних санкцій та економічного примусу для просування своїх міжнародних політичних інтересів. Санкції є привабливими, оскільки в ідеалі вони дозволяють державі, яка накладає санкції, досягти політичного результату, не ризикуючи збройним конфліктом. Наслідки санкцій, як і інших частин ширшої стратегії, залежать від їх взаємодії з діями та реакцією супротивника.

Дипломатичний тиск, а саме міжнародне засудження, резолюції Організації Об'єднаних Націй, невизнання насильницьких територіальних змін, неможливість співпраці з міжнародними організаціями, залучення нових членів до альянсу та відкликання чи висилання послів, усі ці спроби намагаються змінити думку супротивника щодо витрат і вигод, та змусити його погодитися на більш прийнятні політичні результати. Санкції не є ізольованою політикою, радше, за найкращих обставин, вони є частиною інтегрованої національної або багатонаціональної стратегії, де різні частини підсилюють одна одну для досягнення спільної мети.

У демократичних країнах вплив санкцій має більш відчутний характер, коли економіка страждає, політичні перспективи чинної партії погіршуються, що іноді призводить до втрати влади. Дещо складніша ситуація з авторитарною владою. Утримання при владі недемократичних лідерів не залежить від підтримки народу. Автократії, крім того, часто мають широкий спектр інформаційного та суспільного контролю, якого немає в демократичних державах, тому вони можуть звинувачувати зовнішні сили в будь-яких труднощах, яких зазнає їхній народ.

Щоб застосувати конкретний тиск на авторитарних осіб, які приймають рішення, а не на населення в цілому, цілеспрямовані «розумні санкції» набули популярності з 1990-х років. Країни, які здійснюють примусовий вплив, можуть ідентифікувати осіб та впливові групи цільової держави, щоб переконати їх змінити свою політику або заохотити до її повалення. Остання хвиля санкцій проти російських олігархів та їхніх активів у Західній Європі має на меті вплинути саме на російську еліту.

Хоча це може здатися парадоксальним, але застосування санкцій до іншої країни також передбачає застосування санкцій до себе. Якщо відносна економічна вага країни, яка накладає санкції, та альтернативні ринки доступні для її компаній, економічні наслідки для неї будуть нижчими, ніж накладені на цільову державу.